

DREWNIANY (50) *ai*

e jasne; -a- (42), -ã- (5); -a- *Leop, BibRadz, BielKron* (2), *RejZwierc, BielSpr, BudNT, ModrzBaz* (3), *Oczko, SkarŻyw, KochSz* (2), *GórnRozm, GostGosp* (2), *WyprPl, KlónWor*; -a- : -ã- *KrowObr* (16 : 3), *Mącz* (7 : 2).

sg m N drewniany (7). ◇ *G* drewnian(e)go (1). ◇ *D* drewnian(e)mu (1). ◇ *A* drewnian(e)go (2), drewniany (2). ◇ *f N* drewnianã (1). ◇ *I* drewnianą (2). ◇ *L* drewnian(e)j (1). *n N* drewnian(e) (2). ◇ *A* drewnian(e) (1). ◇ *pl N m pers* drewniani (1). *subst* drewniané (12); -é (1), -(e) (11). ◇ *G* drewnianych (3). ◇ *A subst* drewnian(e) (9). ◇ *I m* drewnianymi (2) *KrowObr*, drewnian(e)mi (1) *FalZioł. f* drewnianymi (1). ◇ *L* drewnianych (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVIII w.

Zrobiony z drewna; ligneus Mącz, Cn; factus ex ligno, ligneolus, materiarius, materiatus Cn (50) : Przeŝto nam teŝz Apofthołowie nie zalecãią koŝciołow drewniãnych/ áni ceglãnych/ áni kãmiennych *KrowObr* 101v; Będzie cię teŝz [obraz] iefztze tãk vtzył/ iŝ iãkom iã ief drewniãny/ tãk teŝz Bog ief drewniãny. *KrowObr* 114v, B3v, 33v, 86v, 101v, 102v [2 r.] (16); Przytym w wielkim domu nie tylko fã naczynia złote y fbrebrne/ ále teŝz drewniãne [lignea] y gliniãne *BibRadz* 2.Tim 2/20; *BielKron* 316, 465; *Mącz* 24d, 32b, 193b; iãkoby głupi háwerz kiedyby chciał drewniãną motykã twãrdã fkãłę łãmac. *RejZwierc* 144v; *BielSpr* 62; *BudNT* 2.Tim 2/20; Grekowie gdy niemogli za dziefięć lat Troiej dobyć/ [...] Vczynili koniã drewniãne⁸⁰ wielkie⁸⁰ w ktorem fie iych wiele zãwãrło *ModrzBaz* 130v *marg*; *Oczko* 15v; Iefli/ [...] drewniãny obraz krolã ŝwieckiego czciemy: dãleko więcey rozumny obras Boŝy czcić fie ma. *SkarŻyw* 279; *GórnRozm* Ev; *Calep* [345]a; Drewniãnych ftãtkow wŝelãkich ma bydź tãmŝe [w podrunach — w piwnicach] wielki doŝtãtek zãwŝze *GostGosp* 130, 56; *WyprPl* B.

Wyrazenia: »drewniany Bog« = *boŝek, iron. o obrazach i figurach katolickich* (1): Iefliŝe tãk iefth/ iãko powiedãłz/ iŝ fie nie temu Drewniãnemu Bogu kłãniãcie/ tŝemuŝz go tedy tãm ftãwiãcie? *KrowObr* 93v.

»broń drewniana« (1): *A* przeto/ choçiaby kto bronię drewniãną [telo ligneo]/ choçiã ŝelãznã/ ábo kãmieniem rãcznym/ ábo rãkã bliŝnego nieprzyiãcielfkie bił/ tãk iŝby vmãrł [...] zã męŝoboycã ma być policzon *ModrzBaz* 78v.

»drewniany gwoŝdz« (1): *A* zwãłzãzã ktorzy tham po morzu iefdzã. Drewnianemi gwozdzi okręty zbijãjã. *FalZioł* IV 55d.

»koń drewniany« = *urządzenie do ćwiczeń wojskowych* (1): niechby we zbroi biegãli/ nã koniã drewniãnego fkakãli [in equum ligneum insilire] *ModrzBaz* 110v.

»łãncuch drewniany« = *więzy z lyka albo jarzmo* (1): Podruzgotãłŝ łãncuch drewniãny [Catenas ligneas contrivisti] *Leop Ier* 28/12.

»most drewniany« (1): *Sublicius* – Moŝt drewniani. *Calep* [1018]a. *peryfr.*

»nogi drewniane« = *szczudła* (1): *Gralla*, [...] Stolce álbõ nogi drewniãne nã ktõrych dzieci á zwãłzãzã chłopiãtã zwikli chodźci. *Mącz* 148b.

»drewniana(-y) patynka, bot, pantofel, treпка« [szyk 4 : 1] (2 : 1 : 1 : 1): Calones, [...] Drewniáne boty yáko bywáyá pátyunki z lámego drzewa/ yáko mnifzi miewáyá. *Mącz* 32b; Soleae lignae, Drewniáne pátyunki. *Mącz* 398d, 12a, 32b, 367c.

peryfr.

»drewniana sieć« = *pęta drewniane na nogi, dyby* (1): (*marg*) Ligneae compedes, et catafta (-) Często w drewniáney sieci y w dziuráwym płócie V więźnie więc nieborak/ y bywa w kłopoćie. *KlonWor* 38.

[*peryfr.* »drewniane stopki« = *rodzaj zakonników*: od onych brodatzow/ onych powroźnikow/ onych látznikow/ onych workownikow/ onych chrámátzow/ onych drewniánych śtopkow/ onych bofakow/ tzarnych/ śláyych płáśftarzow białych *WergerRej* K3.]

»umęczenie drewniane« = *krucyfiks* (1): gdzie naprzod poświęćaiąc Obras álbo vmęczenie drewniáne/ ták do niego mowifz. *KrowObr* 109v.

W przeni (2) :

Wyrażenia: »drewniane trupy« = *figury szachowe wyłączone z gry* (1): Drewniáne trupy wśędy w koło leżá *KochSz* B3v.

»drewniane wojsko« = *szachy* (1): Ia zász/ czym mogę/ tym fie popifuię/ Drewniáne woyská przed tobá śzykuię. *KochSz* A2.

Przeni: *Gorszego gatunku, lichy, ślaby* (1) : Dokąd były kielichy drewniáne/ y śfkláne/ dotąd byli kxęża śrebrni y złoći. Ale iáko naftály kielichy złote y śrebrne/ ták fie śtáli kxięża/ drewniáni/ y śfkláni. *KrowObr* 106.

Cf **DRZEWIANY**